

آزمایشگاه کنترل خطی شبیهسازی سیستمهای مختلف در محیط Simulink و آشنایی با Simscape

مقدمه

یکی از متداول ترین محرکهای موجود در سیستمهای کنترل موقعیت و سرعت، موتور الکتریکی میباشد. در میان انواع موتورهای الکتریکی، موتورهای الکتریکی میباشد. در میان انواع موتورهای کنترل موتورهای الکتریکی موتورهای الکتریکی علام موتورهای در سیستمهای کنترل موقعیت و سرعت برخوردار هستند. در سیستم کنترل موقعیت یک موتور DC، هدف طراحی کنترلری است که محور موتور را به اندازه زاویه مشخص شده توسط ورودی مرجع بچرخاند. به همین ترتیب، در سیستم کنترل سرعت یک موتور DC، هدف طراحی کنترلری است که محور موتور با سرعت مشخص شده توسط ورودی مرجع چرخانده شود. با مدل کردن موتور در محیط MATLAB میتوان پارامترهای کنترل کننده را قبل از اعمال آن به سیستم اصلی تنظیم و پس از اطمینان از عملکرد کنترل کننده آن را به سیستم اصلی اعمال کرد.

مدل سازی و شبیه سازی، به مهندسان این امکان را می دهد که رفتار و خواص دینامیکی سازه را بهتر درک کنند. در گذشته مهندسان تا حدی از روی حدس و گمان می توانستند حدس بزنند که یک مدل چه عکس العملی خواهد داشت. امروزه مهندسان می توانند مسائل خیلی پیچیده اعم از مدل های غیرخطی و وابسته به زمان را به راحتی توسط ابزاری همانند MATLAB پیاده سازی و مدل کنند و همچنین با استفاده از این مدل سازی می توانند طرح خود را بهینه کرده و بهترین ضریب اطمینان را برای طرح خود انتخاب کنند. همچنین این ابزار این امکان را به ما می دهد که تحقیقات خود را در گستره وسیعی از بارها و شرایط فیزیکی مختلف بهینه کرده و یک طراحی با Cost-effective بیشتر در مراحل ساخت-اجزاء داشته باشیم.

در این آزمایش ابتدا یک معرفی کلی از موتورهای الکتریکی DC ارائه می شود (بخش اول)؛ سپس از روی مدل ریاضی به دست آمده در بخش اول، شبیه سازی سیستم موتور الکتریکی DC در محیط Simulink انجام می شود (بخش دوم). سپس به منظور اعتبار سنجی پاسخها، معادلات دیفرانسیل حاکم بر سیستم یک بار در بخش سوم توسط MATLAB حل می شود. سپس برای آشنایی شما با محیط SimMechanics، یک بار دیگر ماشین الکتریکی DC در این محیط شبیه سازی می شود (بخش چهارم). در نهایت برای تسلط بیشتر شما با محیط SimMechanics، در بخش پنجم چند سیستم ساده توسط شما پیاده سازی و تست می شود.

بخش اول) مباحث نظری مربوط به آزمایش و محاسبه مدل ریاضی موتور

همانطور که میدانیم، هرگاه یک هادی حامل جریان الکتریکی در یک میدان مغناطیسی قرار گیرد، نیرویی از طرف میدان مغناطیسی بر آن هادی وارد میشود. حال چنانچه این هادی با فاصلهای نسبت به یک محور چنان قرار گرفته باشد که بتواند حول آن محور چرخش کند، گشتاور وارد شده بر هادی از طرف میدان مغناطیسی موجب چرخش آن میشود. به طور کلی، در موتورهای DC ، مقدار گشتاور وارد شده بر هادی از طرف میدان مغناطیسی، با جریان عبوری از هادی و شار میدان مغناطیسی متناسب خواهد بود. به این ترتیب جهت کنترل گشتاور موتور، میتوان به دو روش کنترل جریان آرمیچر و کنترل شار میدان مغناطیسی عمل کرد. در این آزمایش قصد داریم موتور کشتاور موتور را با تنظیم جریان آرمیچر تنظیم مغناطیس دائم را مدل کنیم. بنابراین، شار مغناطیسی مدار میدان را ثابت در نظر می گیریم و گشتاور موتور را با تنظیم جریان آرمیچر تنظیم

مدار معادل موتور DC مغناطیس دائم در شکل ۱ نشان داده شده است که در آن:

 θ : موقعیت (زاویه) محور موتور

i: جریان سیمپیچ آرمیچر

.V ولتاژ اعمالی به آرمیچر

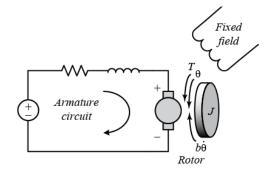
J: مجموعه ممان اینرسی روی محور موتور

b: ضریب اصطکاک چسبندگی موتور

R: مقاومت مدار آرمیچر

T: گشتاور تولیدی در محور موتور

L_a: اندوكتانس سيم ييچ آرميچر

شكل ۱: مدار معادل موتور DC مغناطيس دائم

در سیستم کنترل سرعت (یا موقعیت) موتور، فرض می کنیم ورودی سیستم، ولتاژ آرمیچر و خروجی سیستم، سرعت (یا موقعیت) روتور DC باشد. گشتاور موتور متناسب با جریان آرمیچر میباشد که میتوان این تناسب را به کمک ضریب گشتاور موتور به صورت زیر بیان کرد.

نیروی ضدمحر که القایی در آرمیچر نیز از طریق ثابت $K_{\rm e}$ با سرعت زاویهای شفت متناسب میباشد.

 $e_b = K_e \omega$

 $T = K_i i_a$

چنانچه تبدیل انرژی الکتریکی به مکانیکی را در موتور بدون اتلاف فرض کنیم، ثابتهای گشتاور و ولتاژ القایی آرمیچر با هم برابر میباشند . $K=K_{_{\mathrm{f}}}=K_{_{\mathrm{e}}}$ يعنى

در این قسمت، جهت استخراج مدل ریاضی موتور از قوانین اویلر بر روی روتور و قانون KVL بر روی مدار آرمیچر استفاده می کنیم تا روابط زير حاصل شود.

$$\begin{cases} \frac{di_a}{dt} = \frac{1}{L_a} \left(-R_a i_a + V_a - K \frac{d\theta}{dt} \right) \\ \frac{d^2 \theta}{dt^2} = \frac{1}{J} \left(K i_a - b \frac{d\theta}{dt} \right) \end{cases}$$

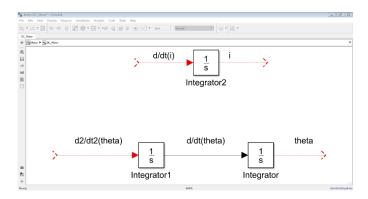
بخش دوم) شبیه سازی معادلات دیفرانسیل در محیط MATLAB/Simulink

ابتدا محیط Simulink را با اجرا کردن دستور Simulink در MATLAB باز می کنیم. برای ساخت مدل جدید در محیط Simulink، از منو گزينه File→New→Model را انتخاب كنيد.

برای ساخت روابط فوق ابتدا انتگرالهای شتاب زاویهای رونور و نرخ تغییرات جریان آرمیچر را مدل میکنیم. برای این کار مراحل زیر را انجام مىدھيم:

• بلوک انتگرال گیر را از قسمت Simulink/Continuous به مدل اضافه کنید.

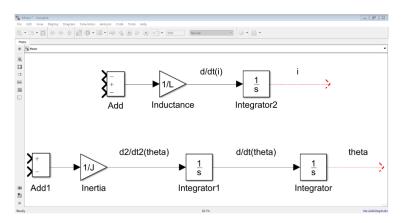
- ترمینالهای ورودی و خروجی بلوک را امتداد دهید و مطابق شکل ۲ ورودی آن را (d/dt(theta) و خروجی آن را (d/dt(theta) و خروجی آن را امتداد دهید. نام گذاری کنید. برای نام گذاری بر روی فضای خالی بالای خطوط دو بار کلیک کنید و نام گذاری را انجام دهید.
- بلوک انتگرال گیر دیگری را به مدل اضافه کنید و ورودی آن را به خروجی بلوک قبل وصل کنید و خروجی آن را امتداد دهید و آن را theta این را theta این را دادی کنید.
 - بلوک انتگرال گیر سومی را به مدل اضافه کنید و ورودی آن را d/dt(i) و خروجی آن را i نام گذاری کنید.

شکل ۲: مدل کردن انتگرالهای شتاب زاویهای و نرخ تغییرات جریان آرمیچر

با توجه به روابط بالا، شتاب زاویهای برابر با حاصل ضرب $\frac{1}{J}$ در مجموع دو ترم (یکی مثبت و یکی منفی) میباشد. به طور مشابه، مشتق جریان برابر با حاصل ضرب $\frac{1}{L}$ در مجموع سه ترم (یکی مثبت و دو تا منفی) میباشد. بنابراین در ادامه برای مدل کردن روابط بالا مراحل زیر را ادامه میدهیم.

- دو بلوک بهره را از Simulink/Math به مدل اضافه کنید و آنها را مطابق شکل ۳ به انتهای سمت چپ انتگرال گیرها اضافه کنید.
 - دو بار بر روی بلوک بهره متناظر با شتاب زاویهای کلیک کنید و مقدار آن را به $\frac{1}{J}$ تغییر دهید و آن را Inertia نامگذاری کنید.
 - به طور مشابه مقدار بلوک بهره دوم را $\frac{1}{L}$ گذاشته و نام آن را به Inductance تغییر دهید.
 - دو بلوک جمع کننده از قسمت Simulink/Math به مدل اضافه کنید و آنها را با خط به بلوکهای جمع کننده متصل کنید.
- علامت بلوک جمع کننده متناظر با معادله KVL (جمع کننده ولتاژ) را به -+- تغییر دهید چون در معادله KVL یک ترم مثبت و دو ترم منفی است.
- علامت بلوک جمع کننده متناظر با معادلات اویلر (جمع کننده گشتاور) را به +- تغییر دهید زیرا در معادله مربوط به قانون نیوتن یک ترم مثبت و یک ترم منفی می باشد.

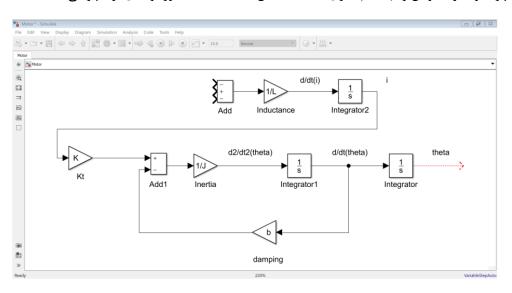
شکل ۳: اضافه کردن بهره و جمع کننده به مدل

در ادامه گشتاورها (گشتاور میراکننده و گشتاور آرمیچر) را به مدل اضافه می کنیم. در ابتدا گشتاور میراکننده را به مدل اضافه می کنیم:

- بلوک بهره جدیدی را به مدل اضافه کنید و آن را زیر بلوک بهره Inertia قرار دهید. مقدار بهره را ۵ گذاشته، آن را d/dt(theta) به نام گذاری کنید. سپس بلوک بهره را با نگه داشتن Ctrl+R چرخانده و مطابق شکل ۴ آن را در مدل قرار دهید. از (d/dt(theta) به ورودی بهره میراکننده، خطی را رسم کنید.
 - خروجی بهره میراکننده را به قسمت منفی جمع کننده گشتاور متصل کنید.

در ادامه گشتاور ناشی از آرمیچر را به مدل اضافه می کنیم:

- بلوک بهره جدیدی را به سیستم اضافه کنید. ورودی آن را به خروجی انتگرالگیر جریان و خروجی آن را به جمع کننده گشتاور
 متصل کنید.
 - مقدار بهره بلوک را K و آن را K نام گذاری کنید که نشان دهنده ثابت گشتاور تولیدی آرمیچر می باشد.

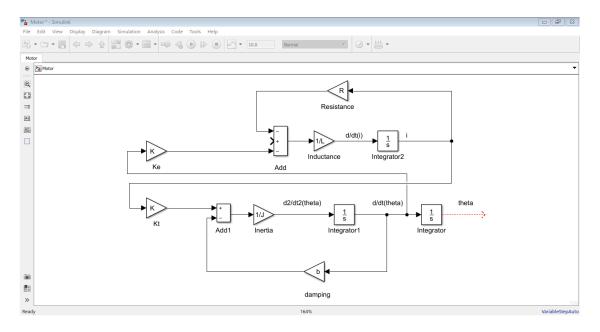
شکل ۴: اضافه کردن گشتاور میراکننده و گشتاور آرمیچر

در ادامه ولتاژهای ظاهرشده در معادله KVL را به مدل اضافه می کنیم. ابتدا افت ولتاژ ناشی از مقاومت آرمیچر را طی مراحل زیر به مدل اضافه می کنیم:

- بلوک بهره جدیدی را به سیستم اضافه کنید و آن را بالای بلوک بهره اندوکتانس قرار داده و جهت آن را عوض کنید.
 - مقدار آن را R گذاشته و آن را Resistance نام گذاری کنید.
 - خروجی انتگرالگیر جریان را به ورودی بلوک بهره مقاومت متصل کنید.
 - خروجی بلوک بهره مقاومت را به قسمت منفی جمع کننده ولتاژ متصل کنید.

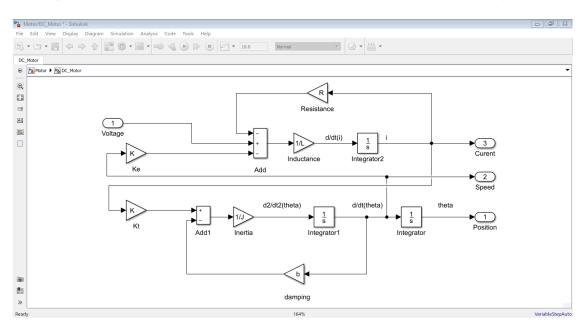
در ادامه نیروی ضدمحرکه القایی آرمیچر را به مدل اضافه میکنیم:

- بلوک بهره جدیدی را به مدار اضافه کنید. مقدار آن را K (ثابت emf) گذاشته و آن را $K_{\rm e}$ نام گذاری کنید.
- خروجی بلوک بهره emf را به قسمت منفی جمع کننده ولتاژ متصل کنید. ورودی آن را با خط به (d/dt(theta متصل کنید.

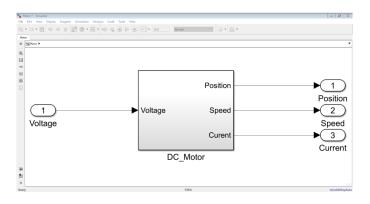
شكل ۵: اضافه كردن ولتاژهاى حلقه KVL به مدل

اکنون مدل ساخته شده و کافی است ولتاژ آرمیچر را به عنوان ورودی و جریان آرمیچر، موقعیت و سرعت موتور را به عنوان خروجیها به مدل اضافه کنید. مدل اضافه کنیم. برای این کار پورت Inl و سه پورت Outl را از قسمت Simulink/Sources و قسمت Simulink/Sinks به مدل اضافه کنید. ورودی Inl را voltage و پورتهای outl را به موقعیت، سرعت روتور و جریان آرمیچر متصل و آنها را مطابق شکل ۶ نام گذاری کنید.

شكل ۶: مدل موتور DC در محيط MATLAB/Simulink

در آخر برای نشان دادن مدل کامل شده موتور به عنوان یک زیرسیستم، تمام مدل را انتخاب کرده و با کلیک راست گزینه Create در آخر برای نشان دادن مدل کامل شده موتور به عنوان یک زیرسیستم مدل را بسازید و آن را DC_Motor نامگذاری کنید.

شكل ٧: زيرسيستم موتور DC

پارامترهای مدل ساخته شده را با استفاده از جدول ۱ در MATLAB/Workspace وارد کنید، سپس ولتاژ ورودی آرمیچر را یک ولت انتخاب کنید و مدل ساخته شده را اجرا کنید. شکل موجهای جریان آرمیچر، سرعت موتور و موقعیت آن را در محیط MATLAB/Workspace ترسیم و ذخیره کنید.

J	مجموعه ممان اینرسی روی محور موتور	3.2284e-5 Kg.m^2
В	ضريب اصطكاك ويسكوزيته موتور	3.5077e-6 N.m/(rad/s)
K _e	ثابت ولتاژ القايى آرميچر	0.0274 V/(rad/s)
K _t	ثابت گشتاور	0.0274 N.m/A
R _a	مقاومت مدار آرمیچر	4 Ω
L_{a}	اندوكتانس سيمپيچ آرميچر	2.75e-6 H

جدول ۱: پارامترهای فیزیکی موتور DC

بخش سوم) شبیهسازی معادلات دیفرانسیل در محیط (MATLAB/Editor(mFile

در ابتدا با استفاده از دستور edit در Command Window نرمافزار MATLAB یک mFile خالی ایجاد کنید و سپس سیستمهای زیر را پیادهسازی کنید. برای هر یک از سیستمها مراحل خواسته شده را انجام دهید.

• شبیهسازی به کمک تابع تبدیل

با استفاده از روابط به دست آمده برای موتور DC توابع تبدیل سرعت و موقعیت موتور DC را نسبت به ولتاژ اعمالی به دست آورید. سپس پاسخ هر یک از توابع را به ورودی پله واحد محاسبه و ترسیم نمایید. نتایج را با شبیه سازی Simulink در نرمافزار MATLAB (بخش دوم) مقایسه کنید.

• شبیهسازی به کمک معادله دیفرانسیل

معادله دیفرانسیل غیرخطی مرتبه اول زیر را در نظر بگیرید.

$$\dot{x} = -x^2 e^{-0.1t} \sin(t) + 10e^{-5t};$$
 $x(0) = 0$

برای حل آن در محیط MATLAB/Editor(mFile) می توان از کد زیر استفاده کرد. دقت کنید که در این قسمت solver(Ode45) برای شبیه برای شده است.

```
clear all; close all; clc Func = @(t, x)[-x(1) ^2 * exp(-0.1 * t) * sin(t) + 10 * exp(-5 * t)]; ts = 0:0.01:50; x0 = 0; [t, x] = ode45(Func, ts, x0); plot(t, x, 'linewidth', 2); xlabel('Time [sec]') ylabel('Amplitude') title('x(t)')
```

حال معادلات موتور DC را با استفاده از الگوی بالا با در نظر گرفتن ولتاژ یک ولت به عنوان ورودی، موقعیت، سرعت و جریان آرمیچر به عنوان خروجی و شرایط اولیه صفر و مدت زمان پنج ثانیه حل نمایید.

بخش چهارم) مدل کردن موتور DC با استفاده از بخشهای مختلف Simscape

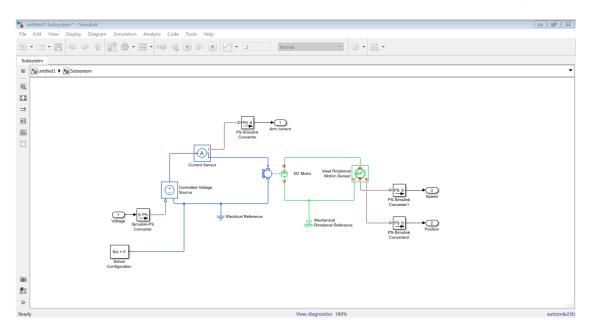
در این بخش، مدل موتور DC را با استفاده از بلوکهای فیزیکی موجود در کتابخانه Simscape از محیط Simulink خواهیم ساخت. بلوکهای موجود در کتابخانه Simscape نشاندهنده بلوکهای فیزیکی واقعی سیستم هستند. بنابراین، میتوان سیستمهای پیچیده را بدون محاسبه معادلات ریاضی حاکم بر آن ساخت. برای ساخت مدل موتور DC به کمک Simscape، ابتدا مدل جدیدی را انتخاب کنید و سپس بلوکهای زیر را به آن اضافه کنید:

- بلوک موتور DC از Simscape/SimElectronics/Actuator library
- بلوک حسگر جریان از Simscape/Foundation Library/Electrical/Electrical Sensors library
- بلوک منبع ولتاژ کنترل شده از Simscape/Foundation Library/Electrical/Electrical Sources library ا
- سه عدد بلوک PS-Simulink Converter و یک عدد بلوک Simulink-PS Converter و یک عدد بلوک Simulink-PS Converter از Simscape/Utilities library
 - بلوک مرجع الکتریکی از Simscape/Foundation Library/Electrical/Electrical Elements library •
 - بلوک حسگر ایده آل حرکت دورانی از Simscape/Foundation Library/Mechanical/Mechanical Sensors library
 - بلوک مرجع مکانیکی/دورانی از Simscape/Foundation Library/Mechanical/Rotational Elements library
 - سه عدد بلوک out1 و یک عدد بلوک In1 از out1 و یک عدد بلوک out1

در توضیح بلوکهای به کار رفته داریم:

- مدل موتور DC انتخاب شده، هر دو قسمت الکتریکی و مکانیکی موتور را مدل می کند. با دو بار کلیک بر روی مدل موتور، می توان پارامترهای موتور را وارد کرد.
- سنسور حسگر ایده آل دورانی، مدل کننده ابزاری جهت اندازه گیری اختلاف زاویه و سرعت دورانی بین دو نقطه است. در این آزمایش با استفاده از این بلوک اختلاف فاز و سرعت شفت موتور را نسبت به مرجع مکانیکی اندازه گیری می کنیم.
 - بلوک سنسور جریان، حسگر دیگری است که جهت اندازه گیری جریان مدار آرمیچر استفاده میشود.
- PS-Simulink Converter مبدل سیگنال فیزیکی به ریاضیاتی میباشد. سیگنالهای تولید شده در محیط PS-Simulink Converter فیزیکی میباشد. به طور فیزیکی میباشند و برای اتصال آنها به بلوکهای محیط Simulink ، نیاز به مبدل سیگنال فیزیکی به ریاضیاتی میباشد. Simulink مبدل سیگنال ریاضیاتی به سیگنال فیزیکی میباشد.
- بلوک Solver Configuration جزئیات حلکننده عددی شبیه سازی Simscape را مشخص میکند. در این آزمایش مقادیر آن را تغییر نمی دهیم.

در ادامه بلوکهای معرفی شده را مطابق شکل ۸ به هم متصل کنید و پارامترهای سیستم را مطابق جدول ۱ تعریف کنید. مشابه قسمت قبل، کل مدل ساخته شده را به یک زیر سیستم تبدیل کرده و سیگنالهای جریان آرمیچر، سرعت و موقعیت موتور را ترسیم کنید و با نتایج حاصل از مدل سیستم در Simulink مقایسه کنید.

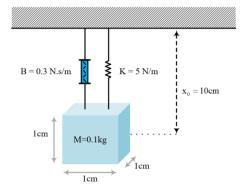
شكل ٨: مدل موتور DC ساخته شده با Simscape

بخش ینجم) کار با SimMechanics

یکی از بخشهای مدلسازی فیزیکی در نرمافزار MATLAB بخش SimMechanics آن میباشد که یکی از اهداف اصلی آن طراحی مهندسی و شبیه سازی سیستمهای مکانیکی میباشد. سیستمهایی که توسط قیود مختلف (تحت قوانین دینامیک نیوتنی) و تحت نیروها و گشتاورهای مختلف میباشند. همچنین به کمک SimMechanics می توان حرکات خطی و چرخش را در فضای سه بعدی شبیه سازی کرد. علاوه بر این، SimMechanics امکان تعریف اجسام مختلف، خصوصیات جرم، امکان حرکت، قیود سینماتیکی، سیستمهای مختصات و سایر خصوصیات لازمه سیستمهای دینامیک را نیز می دهد که این سیستمها به راحتی همانند مدلهای Simulink توسط بلوک دیاگرامها به یکدیگر متصل و نمایش داده می شوند.

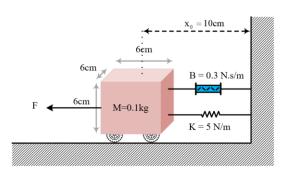
نیازمندیهای آزمایش: به منظور اجرای SimMechanics شما نیاز به داشتن محصولات «نرمافزار MATLAB حداقل نسخه ۶.۵ و SimMechanics» دارید. کارید. SimMechanics حداقل نسخه ۵ و جعبه ابزار Virtual Reality نسخه ۳ برای نمایش شبیه سازی مدل دینامیکی در

- سیستم مکانیکی شکل ۹ را در محیط SimMechanics نرمافزار MATLAB شبیه سازی کنید. با کمک مدل شبیه سازی شده نقطه تعادل فنر را به عنوان خروجی مدل بخوانید. نتیجه حاصل را با نقطه تعادل به دست آمده از نتایج تئوری مقایسه کنید. پارامترهای سیستم شکل ۹ عبارتند از:
 - o جرم جسم: 0.1kg
 - o ضریب سختی فنر: 5N/m
 - 0.3N/(m/s) ضریب میرایی میراکننده: \circ
 - ٥ طول حالت آزاد فنر:
 - 10cm ■
 - 5cm ■

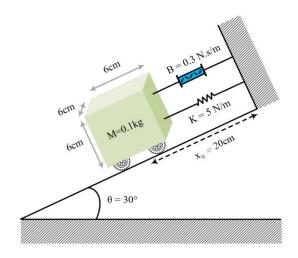
شکل ۹: سیستم جرم و فنر

- سیستم مکانیکی شکل ۱۰ را در محیط SimMechanics نرمافزار MATLAB شبیهسازی کنید. با کمک مدل شبیهسازی شده نقطه تعادل فنر را به عنوان خروجی مدل بخوانید. نتیجه حاصل را با نقطه تعادل به دست آمده از نتایج تئوری مقایسه کنید. پارامترهای سیستم شکل ۱۰ عبارتند از:
 - o جرم جسم: 0.1kg
 - o ضریب سختی فنر: 5N/m
 - o ضریب میرایی میراکننده: (0.3N/(m/s
 - o طول حالت آزاد فنر: 10cm
 - o نیروی اعمالی به جسم: 1N

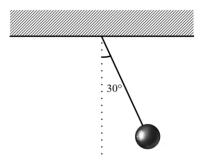
شکل ۱۰: سیستم جرم و فنر بر روی سطح صاف

- سیستم مکانیکی شکل ۱۱ را در محیط SimMechanics نرمافزار MATLAB شبیه سازی کنید. با کمک مدل شبیه سازی شده نقطه تعادل فنر را به عنوان خروجی مدل بخوانید. نتیجه حاصل را با نقطه تعادل به دست آمده از نتایج تئوری مقایسه کنید. یارامترهای سیستم شکل ۱۱ عبارتند از:
 - o جرم جسم: 0.1kg
 - o ضریب سختی فنر: 5N/m
 - o ضریب میرایی میراکننده: (0.3N/(m/s
 - ۰ زاویه سطح شیبدار: ۳۰ درجه
 - o طول حالت آزاد فنر: 15cm

شکل ۱۱: سیستم جرم و فنر بر روی سطح شیبدار

- در این بخش لازم است با استفاده از مفاصل، اجسام، محرکها و سایر امکانات موجود در SimMechanics یک پاندول را شبیهسازی کنید. با توجه به آموختههای خود در این آزمایش پاندول را شبیهسازی نمائید. سپس زاویه پاندول شبیهسازی شده را محاسبه و مدل محاسبهشده را در محیط Simulink پیادهسازی کنید. پاسخ مدل پیادهسازی شده در Simulink را با نتایج حاصل از شبیه سازی SimMechanics مقایسه کنید. آیا پاسخ مدل SimMechanics با مدل شبیهسازی شده در Simulink یکسان است؟ نتایج به دست آمده را تحلیل کنید. سپس یک گشتاور خارجی در مفصل در نظر بگیرید و آنگاه به کمک این گشتاور پاندول را در زاویه به دست آمده را تحلیل کنید. سپس یک گشتاور خارجی در مفصل در نظر بگیرید و آنگاه به کمک این گشتاور پاندول را در زاویه آشنا شده اید و نسبت به محور عمودی) نگاه دارید. برای این امر کنترل کننده ای بایست طراحی شود. با روشهای طراحی کنترل کننده آشنا شده اید ولی در اینجا ضرایب این کنترل کننده را با استفاده از PID Tune در بلوک کنترل کننده مطلوبی تنظیم نمایید.
 - گشتاور غیر منطقی و بسیار بزرگ در مفاصل غیر قابل قبول است.
 - o ضرایب بسیار بزرگ برای کنترل کنندههای تناسبی، مشتق گیر و انتگرال گیر غیر قابل قبول است.
 - همین کار را برای پاندول وارونه نیز انجام دهید و گشتاور لازم در دو حالت را با هم مقایسه کنید.

شکل ۱۲: شماتیک پاندول تکی

- o طول میله: 24cm
- o شعاع میله: 1cm
- o چگالی میله: 2700kg/m³
 - o شعاع گوی: 6cm
- o چگالی گوی: 7800kg/m³
- زاویه اولیه پاندول: ۷۵ درجه